

Pałace i dwory Mazowsza

W dniu 5 marca 2016 roku (sobota) odbyła się wycieczka krajoznawcza zorganizowana przez Biuro Turystyczne „Waltour” z Warszawy. Celem wyjazdu było poznanie wybranych zabytków architektury pałacowej oraz miejsc związanych z historią regionu Mazowsza.

Pierwszym punktem programu była **Pilica**, gdzie uczestnicy mieli okazję obejrzeć pozostałości parku krajobrazowego założonego nad rzeką Pilicą przez Marię Wirtemberską. W trakcie pobytu zwiedzono również pomnik upamiętniający powstańców styczniowych z 1863 roku.

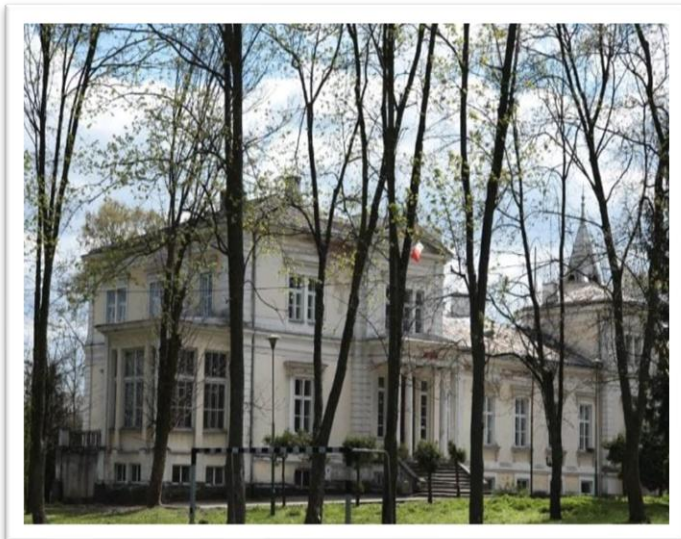

Widok ze skarpy na rzekę Pilicę we wsi o tej samej nazwie - Pilica

Następnie grupa udała się do **Warci**, gdzie zwiedzano pałac w Winiarach, będący obecnie siedzibą Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego. Obiekt ten stanowi ważne miejsce pamięci narodowej, związane z życiem i działalnością bohatera walk o wolność Polski i Stanów Zjednoczonych. Pałac, otoczony rozległym parkiem, jest miejscem szczególnym, gdyż to właśnie tutaj Pułaski spędził część swojego dzieciństwa.

Pałac Kazimierza Pułaskiego w Warce

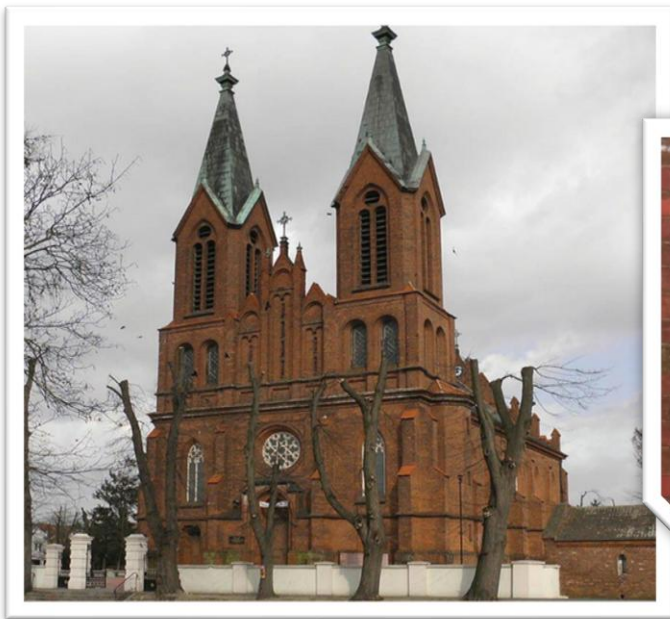
Pałac rodziny dal-Trozzo w Michałowie

Kolejnym przystankiem był **Palczew**, tu uczestnicy mieli okazję obejrzeć odrestaurowany klasycystyczny pałac, wzniesiony pod koniec XIX wieku dla rodziny dal Trozzo. Następnie udano się do **Michałowa**, w którym znajduje się kolejny obiekt należący niegdyś do tej samej rodziny – klasycystyczny pałac z 1850 roku, stanowiący przykład XIX w. architektury rezydencjonalnej.

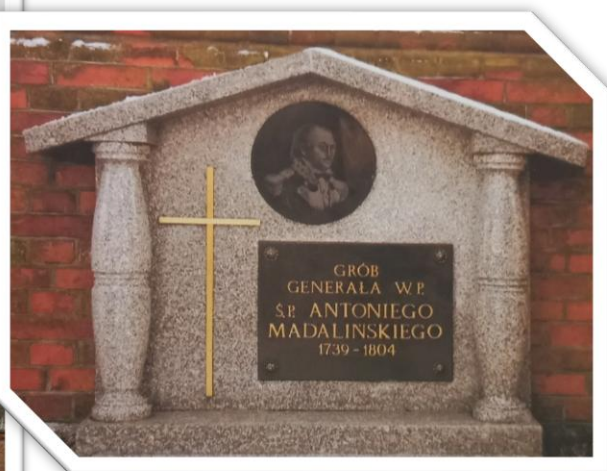
Klasycystyczny pałac wzniesiony około 1817 dla Wojciecha Wasiułyńskiego w Promnej

W **Promnej** zaprezentowano klasycystyczny pałac z początku XIX wieku, zaprojektowany przez wybitnego architekta Hilarego Szpilkowskiego. Obiekt ten stanowi cenny przykład stylu klasycystycznego na Mazowszu.

Kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła w Przybyszewie

Następnie uczestnicy wycieczki odwiedzili **Przybyszew**

Płyta nagrobna przy kościele

Tu na terenie przykościelnym znajduje się grób generała Antoniego Madalińskiego – jednej z najważniejszych postaci insurekcji kościuszkowskiej. Brał on aktywny udział w bitwie pod Raławicami (4 kwietnia 1794 r.), podczas której dowodzona przez niego jazda odegrała istotną rolę. Po upadku powstania kościuszkowskiego był więziony przez Prusaków. Po uwolnieniu osiadł we wsi Borowe nad Pilicą, gdzie zmarł w 1804 roku. Został pochowany przy kościele w pobliskim Przybyszewie.

Kolejnym punktem programu była **Mała Wieś** i późnobarokowy pałac z XVIII wieku,

Pałac w Małej Wsi

zaprojektowany przez Hilarego Szpilkowskiego i wzniesiony dla rodziny Walickich. Obiekt ten należy do najcenniejszych zabytków rezydencjonalnych w regionie. Mała Wieś nie była zwykłym dworem, lecz okazałą rezydencją – siedzibą wielu osób szczególnie zasłużonych dla Polski. W latach 1786–1945 pałac pozostawał w rękach rodzin Walickich, Zamoyskich, Lubomirskich oraz Morawskich.

Pałac w Drwalewie

Ostatnim etapem wycieczki był **Drwalew**. Uczestnicy obejrzeli odrestaurowany pałac z pierwszej połowy XIX wieku, zaprojektowany przez Fryderyka Alberta Lessla. Budowla ta stanowi cenny przykład klasycystycznej architektury rezydencjonalnej, charakterystycznej dla polskiego budownictwa tamtego okresu.

Należy zaznaczyć, że niektóre z odwiedzanych pałaców, które nie pełnią funkcji muzealnych, były dostępne do zwiedzania jedynie z zewnątrz, co jednak nie umniejszało wartości poznawczej wycieczki.

Opracowanie: Elżbieta Milewska

Niniejsze sprawozdanie z wycieczki krajoznawczej „Palace i dwory Mazowska” opracowano na podstawie programu Biura Turystycznego „Waltour” z Warszawy.

Literatura: Kościoły Archidiecezji Warszawskiej: nasze dziedzictwo: dekanaty pozawarszawskie. [tekst Grzegorz Kalwarczyk, Danuta Dettlaff i Jan Dettlaff]

Literatura i Zdjęcia: Katalog dworów i pałaców – portal